

ПРЕСУДА ЗБОГ ИЗОСТАНКА

Пресуда због изостанка је процесна пресуда и може се донети само ако су испуњени сви законом прописани услови, где суд није дужан да изводи доказивање чињеничних навода тужбе, него да на чињенице примени материјално право и усвоји тужбени захтев само под условом ако из чињеничних навода произилази да је тужбени захтев материјалноправно основан.

Образложење: Из списка произилази да је тужилац поднео тужбу против тужене ради утврђења ништавости, у којој је наведено да су парничне странке 08. новембра 2017. године закључиле Уговор о кредиту, којим је у члану 5 став 1 део тачке 7 предвиђено да се корисник кредита обавезује да банци плати провизију за администрирање кредита у висини од 0,500% на остатак дуга једном годишње до краја отплатног периода, те да тужиоцу од почетка није било познато у чему се састоји поменута провизија нити му је објашњено на шта се она односи, због чега је ова накнада уговорена као зарада тужене на начин противан члану 1065 ЗОО-а нити је јасно опредељено шта обухватају поменути трошкови, на које околности је предложио да се изведе доказ вештачењем у току поступка и саслушање тужиоца, те да се потом донесе пресуда којом ће се утврдити ништавост поменуте одредбе уговора. У прилогу тужбе је достављен Уговор о кредиту, Обавезни елементи уговора и план отплате кредита. Тужба је достављена туженом 29. јула 2022. године са позивом на рочиште од 04. новембра 2022. године, на које је приступио пуномоћник тужиоца, а изостао уредно позван тужени, који изостанак није оправдао, па је пуномоћник тужиоца предложио да суд донесе пресуду због изостанка. Како тужена није приступила на рочиште за главну расправу нити је свој изостанак оправдала, а упозорена је на последице неодрживања, суд је применом члана 351 ЗПП-а донео ожалбену пресуду којом је усвојио тужбени захтев тужиоца, бези било каквог образложења осим навода да се тужена није упустила у расправљање – није доставила одговор на тужбу нити је приступила на рочиште, а уредно је примила позив, да је пуномоћник тужиоца предложио да се донесе пресуда због изостанка, те да је суд и донео поменуту пресуду јер су испуњени сви законски услови за њено доношење. Другостепени суд је укинуо предметну одлуку полазећи од околности да је нејасно на основу чега је првостепени суд закључио да су испуњени сви законски услови будући да је изостала оцена да ли основаност тужбеног захтева произилази из чињеница наведених у тужби и да ли су чињенице на којима се заснива тужбени захтев у супротности са доказима које је тужилац поднео уз тужбу, будући да нити су наведене чињенице које је тужилац навео у тужби, јер првостепени суд не спомиње уопште шта је предмет спора нити набраја доказе које је тужилац приложио уз тужбу, те побијана пресуда нема разлоге о битним чињеницама нити разлоге које предвиђа одредба члана 351 ЗПП-а. Са друге стране, тужилац је на околности доказивања чињеничних навода предложио извођење одређених доказа касније у току поступка, а на што се првостепени суд и не осврће. Такође, из самих чињеничних навода тужбе, по ставу овог суда, не произилази основаност постављеног тужбеног захтева, будући да се не може ценећи исте констатовати због чега, односно из којих разлога би поменута одредба уговора била ништава нити то тачно позивом на одређену одредбу материјалног права првостепени суд наводи, пошто се ништавост уговора/дела уговора у смислу одредбе члана 103 ЗПП-а може утврдити само ако је исти противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, а у овом случају само из чињеничних навода тужбе не произилази такво утврђење. Пресуда због изостанка је процесна пресуда и она се може донети само уколико су испуњени сви законом

прописани услови. Законодавац је прописао могућност доношења пресуде због изостанка да би санкционисао пасивно држање туженог и пропуштање да оспори тужбене наводе и постављени тужбени захтев, као и да приступи првом рочишту за главну расправу. Закон у таквој процесној ситуацији налаже суду да у погледу одлучивања узме само наводе тужиоца, као присутне странке. Суд није дужан да изводи доказивање чињеничних навода тужбе, него да на исте примењује материјално право и може да усвоји тужбени захтев али само под условом ако из тужбених навода произилази да је тужбени захтев материјалноправно основан. У конкретном случају, а имајући у виду да је жалба тужене основана, стоји чињеница да тужена није дошла на рочиште за главну расправу иако је уредно позвана као и да се не ради о захтеву којим странке не могу располагати, међутим тужена се због неодазивања позиву суда не може санкционисати доношењем пресуде којом се усваја тужбени захтев тужиоца, без претходне правилне оцене испуњености услова за доношење такве пресуде и оцене да ли основаност тужбеног захтева произилази из чињеница наведених у тужби, а који услови, кумулативно постављени, у овом случају нису испуњени.

(Решење Вишег суда у Сомбору број Гж. 201/24 од 09. септембра 2024. године)